

Nooit eerder is in Nederland iemand die jonger was dan 30 jaar beëdigd als taxateur van schilderijen. Frank Buunk (27) uit Ede hoort sinds vrijdag 16 maart tot de selecte kring van pientere, meestal oudere, heren die kwaliteits- en waarde-oordelen uitspreken over oude meesters. Mannen die op kunstbeurzen, veilingen, in galerieën en musea zijn te vinden. Nederland telt maar zo'n 25 beëdigde makelaars/taxateurs in schilderijen. De examens en de kandidaten voor deze bevoegdheid zijn schaars: 5 kandidaten in afgelopen 4 jaar. Slechts 2 die - na herexamen - slaagden. De taxatie-bevoegdheid van Frank Buunk, mede-elgenaar van een kunstgalerie in Ede, omvat schilderijen van Hollandse en buitenlandse meesters uit de 16e tot en met de 20ste eeuw; zijn specialisatie is de 19e en de 20ste eeuw. Hij is thans in Oost-Nederland de enig bevoegde beëdigde taxateur in oude meesters, voornamelijk uit de 17e eeuw.

Frank Buunk, jongste beëdigd schilderijentaxateur uit de geschiedenis

"Je moet klanten maken en geen slachtoffers"

● Frank Buunk met een werk van de 19e eeuwse Franse schilder Leo Malempré. Een courant elegant tafereel...

echtheid moet overtuigen. Hij is vrij te kopen of niet te kopen. Maar de regels om de koper beter te beschermen zullen in de toekomst ongetwijfeld aangepast worden."

600 per dag

Schoonvader en schoonzoon taxeren beiden. „In 80% van de gevallen zijn we het eens", zegt Buunk. „De resterende 20% is er discussie. Op een kijkdag zien we zo'n 600 schilderijen. We selecteren en noteren terwijl we dóórlopen. Het betere materiaal haal je er zo uit. Daarna gaan we die selectie nader bekijken. Op een slappe veilingdag kun je mooie stukken tegen een goede prijs kopen. Maar soms is het vergeefs, ben je onderbieder. Of je hebt veel werk gemaakt met een klant en na jouw advies, jouw taxatie of expertise heeft een ander er een goede koop aan. Bedden opmaken heet dat. Een ander gaat er in liggen".

Schoonvader Simonis, heeft zijn restauratiewerk bij 't deze middag goede zonlicht even in de steek gelaten. „Wat moeilijk is...?" Simonis, na enig nadenken: „Er zijn gedoubleerde schilderijen van oude meesters, die honderden jaren geleden al door heel knappe leerlingen exact werden gecopieerd. Moeilijk, wanneer dat je dat onder handen krijgt. Maar een galerie met twee beëdigde taxateurs in huis, zoals wij, mag niet klagen over wat ze in dat opzicht te bieden heeft".

De zilveren vork en het bord met drie glanzende rivierkreeftjes van Maria Vos (1824-1906) blijven onaangeroerd. Alsof tijdens de maaltijd een epidemie is uitgebroken. Het donkere glas is nog half met wijn gevuld. Biedt bij dezelfde belichting dit stilleven meer troost dan de kudde schapen onder een lucht van lammetjeswolken? Frank Buunk poseert later met een schilderij waarop een jonkman zijn aanbestede een ruiker offreert. Verbaasd hoor ik zijn spontane taxatie: „Dat is een schilderij waar zuiderlingen op vallen..."

Nederland vervalsingen te verhandelen, nep-veilingen te houden, mensen te bedotten zonder dat ze verweer hebben? Dat in vergelijking met, bijvoorbeeld, de wettelijke regelingen in ons omringende landen?

Buunk: „Elk land heeft het recht dat bij het volk past. Wij hebben een avontuurlijk recht. De handelsman, trouwens iedereen, moet goed uit zijn ogen kijken. Als je het niet doet word je de dupe. Voor veilingen lijkt me een regeling als bij Christie's en Sotheby Mak van Waay aan te bevelen: blijkt bij expertise een stuk vals, dan nemen ze het terug. Een veiling bemiddelt, die moet snel kunnen werken, daarom wordt benadrukt dat de koper zich zelf van de

ouders bezitten. Daar kom ik rond voor uit. Dat bevedigt me, het geeft tastbaar contact met vroeger. Praat maar met verzamelaars, ze hebben allemaal iets van hamsters".

Inleveren

Kunst waarderen in geld hangt samen met stijgingen en dalingen op de markt, met trends en mode. De volksmond zegt 'er wordt betaald wat de gek er voor geeft'.

Buunk: „De markt van schilderijen van zo'n duizend gulden, die er enige jaren geleden nog was, bestaat nauwelijks meer. Dat komt doordat mensen met lagere inkomens zijn gaan inleveren. Tot 1980 was er een prijsstijging van kwalitatief goede Hollandse schilderijen. In 1980 werd de top bereikt van hoogste prijzen. Van 1980 tot 1982 was er een prijsdaling van 20 tot 40 %. Het najaar 1982 was duidelijk een dieptepunt. Nu herstellen de prijzen zich weer. Er zijn ook extreme uitschieters geweest. Een voorbeeld: een schilderij van matige kwaliteit, in een incurante maat, dat in 1979 f 15.000 kostte en in 1982 nog maar f 4000; het zou thans op zo'n 7 mille getaxeerd kunnen worden."

Is het in onze tijd niet raar: kunst-genot gekoppeld aan dure kunst-eigendom? Hoe voelt het bezit van kunstwerken aan? Is het verdedigbaar of zelfs aan te bevelen?

Buunk: „Onze westerse rijkdom is zeker genant, maar hebzucht is van deze wereld. Of het om kunst, een fiets, een huis of om grond gaat. Bezit geeft een extra dimensie. Van sommige mensen ligt hun ziel in bezit. Straks wil ik de kunstcollectie van mijn

Een 27-jarige over het ambt en de handel

potentiële koper behaaglijk voelen...

Jonge mensen

„Neem deze galerie: schilderijen uit de 19e en begin 20ste eeuw. Iedereen kan er binnen lopen. Prijzen tussen ± 3000 en 30.000 gulden. Er komen verzamelaars, maar ook jonge mensen die zich één vakantie of twee vakanties ontszeggen om een werk te kopen. Dat is later nog geld waard. Van een bankstel of een video kun je dat niet zeggen. Kunst verslijt niet. Beleggen mag nooit het eerste argument zijn om te kopen. Je moet ook nooit kunst kopen van je laatste geld. Is het jammer dat niet

In de kring van bonafide kunst- en antiekhandelaars wil men dolgraag af van het imago van onbetaalbaar en elitair. Maar als ik op beurzen en in galerieën het publiek bekijk, heb ik toch niet het idee dat veel mensen met een inkomen van pakweg anderhalf maal modaal zich hier als

subjectief bezig. Maar je moet ook denken aan het belang op lange termijn. Als ik naar behoren taxeer en mij als handelaar fatsoenlijk gedraag, blijven klanten komen en kopen. Maak klanten en geen slachtoffers. ... Zo zit dat. Dan zie je de mensen terug. Terugkopen? Als een schilderij in waarde is gestegen kan zoiets voor beide partijen aantrekkelijk zijn. Tot terugkopen ben je overigens niet verplicht".

Had Frank Buunk tien jaar geleden het idee ooit schilderijenexpert te worden?

Hij vertelt dat hij na het atheneum aanvankelijk wis- en natuurkunde wilde gaan studeren, maar het werd de KMA in Breda. De militaire carrière is vergeten maar - herinnert Buunk zich - „er hingen daar schitterende schilderijen van veldslagen...". Hij leerde er ook zijn toekomstige schoonvader kennen: galeriehouder J.M. Simonis uit Ede, beëdigd taxateur van schilderijen en restaurateur. Frank Buunk, wiens ouders een kunstverzameling hebben, trouwde Simonis' dochter, legde zich toe op de kunst(handel) en werd - met een injectie van familiekapitaal - mede-eigenaar van de uit 1910 daterende galerie.

„Voor taxateur van schilderijen bestaat geen kant-en-klare opleiding. Ik reisde talloze veilingen, exposities en musea af in heel Europa. Ik leerde uit handboeken maar vooral ook uit de praktijk, van collega's in de kunsthandel. Bij kunsthistorici tref je vaak kennis aan van een begrepsd onderdeel van een kunstperiode of een bepaalde groep schilders."

„Mijn vak is: over een brede linie snel en gefundeerd

Vanuit het salonzitje in Lodewijk-stijl is de galerie goed te overzien. Zelfs als ik de ogen sluit, zie ik goud en véél groen. De goudkleur van de lijsten, groen: de bomen en bosschages op menig romantisch doek en paneel. De drempel tot Kunst lijkt hier even hoog als de modale confrontatie met een gevoelig weergegeven tafereel.

inkijk

Interview: Jos Stijfs
Foto: Gerth van Roden

De authentieke voluit geschilderde burgersmaak van de vorige eeuw die in brede kring waardering oogst. Wanden vol. Niets dat schokt. De meeste doeken zijn uiterst gaaf, precies en soms pluchig. Doet het woord 'knus' het goedvol stilleven van Maria Vos (1824-1906) tekort? Nee, het hangt onaantastbaar tussen andere méér het gevoel bespelende interieurstukken voor behaaglijkheid. Met certificaat van echtheid en (ruil)garantie.

Koude rillingen of een warm gevoel, het doet hier niet ter zake. Ik taxeer een kersvers beëdigd taxateur, die tegelijk kunsthandelaar is, op wat hij zegt te doen én na te laten.

Tegelijk handel drijven én de objectiviteit in pacht hebben van een neutrale functionaris, hoe moet dat...? Een taxateur dient een (aspirant-)koper zekerheid te verschaffen, dat een object dat hij/zij wil kopen inderdaad datgene is waarvoor het wordt aangeboden. En dat tussen de waarde ervan en de prijs, een juiste en redelijke verhouding bestaat. Nogal een heksentoer lijkt me, als die taxateur handelaar is.

Sjiekste manier

Buunk: „Een objectieve taxatie kun je als aparte handeling beschouwen. Als taxateur mag je, als zodanig, niet kopen. Je kunt daarna de andere jas aantrekken: die van kunsthandelaar; het staat daar los van. Heb ik bijvoorbeeld een taxatie gegeven, dan kan ik afwachten, dat is de sjiekste manier. Vraagt de klant of ik het getaxeerde wil kopen, dan kan ik hem als kunsthandelaar antwoord geven. Ik zit hier niet voor mijn gezondheid. Je wil als kunsthandelaar een goede prijs maken. Je bent dan